

Samarbejdet omkring EU-borgere der bosætter sig i Danmark, med børn.

Masterafhandling i Udsatte børn- og unge, faglig ledelse 2024

Anyu Østergaard Hansen

Studienummer 20221426

Vejleder: Professor Janne Emily Seemann

Anslag: 81174

English abstract

In this master's thesis the purpose has been to study the collaboration between the children's and youth department and the citizen service center in Ærø municipality, regarding EU-children moving to Ærø, by virtue of EU-legislation on free movement. The children follow their parents, they can be biological children, adopted or children in care. Some of the children are seen with cognitive challenges or severe disabilities. The children are typically homeschooled, which means that the professionals do not achieve contact with the children, and therefore they do not notify the children's and youth department, which can lead to the children not getting the help and support they might need. As an EU-member state Ærø municipality has a right to a refund for social securities, given that EU-citizens must not burden the host country. This refund is not seen collected.

An uncertainty is detected amongst the employees, as a doubt occur, concerning what the applicable law is on the area, which can lead to the children not getting the help and support they need. The projects approach and method are hermeneutic, the employees are involved through an action research project with focus group interview. There has been a mutual desire for change, which has led to this project, as children's and youth departments can actually become aware of the EU-children, upon receiving information from the citizen service center, and put help and support in motion early. The participation from the employees has shed a light on the shortcomings and the strengths in the collaboration and not least wishes for the collaboration moving forward.

The findings in the project have shown the lack of collaboration between the children's and youth department and the citizen service center. Focal points are seen in the interface between the children's and youth department and the citizen service center, due to uncertainty concerning division of labor and conflict of domain. Conflicts are seen in the interface between department due to underorganized collaboration. The co-researchers have some clear desires for the future collaboration between the departments. Clearer lines of command and process descriptions, that can create an overview of the steps in the cases and the collaboration between the departments. That the journal systems in the two departments can communicate through advice notes, where the citizen service center can send an advice note to the children's and youth department, when a child needs special attention. This project has shown signs that the collaboration in interfaces to other departments are also underorganized, which is not suitable for the EU-children nor Ærø

municipality's economy, as the children does not receive the support they need, and the refund that Ærø municipality have a right to is not collected.

Indholdsfortegnelse

<i>English abstract</i>	1
<i>Indholdsfortegnelse</i>	2
<i>Indledning</i>	3
<i>Problemstillingen</i>	7
<i>Problemformulering</i>	7
<i>Metodeafsnit</i>	7
Hermeneutiske tilgang	7
Kvalitativ undersøgelsesmetode.....	8
Fokusgruppeinterview.....	9
Aktionsforskning.....	10
<i>Teoriafsnit</i>	11
Brændpunktsanalyse	12
Konflikt i arbejdsfællesskabet.....	13
Succesfaktorer og faldgruber i samarbejdet	14
Relationel koordinering.....	14
Forskningsetik.....	16
<i>Analyse</i>	16
Aktionsforskning.....	17
Fase et: forandringsønsket.....	18
Face 2: Generering af data	19
Brændpunktsanalyse	20
Analyse af gruppe fire, styrker og svagheder og ønsker til det fremadrettede samarbejde	21
Analyse af gruppe to, styrker og svagheder og ønsker til det fremadrettede samarbejde.....	24
Analyse af gruppe et, styrker og svagheder og ønsker til det fremadrettede samarbejde.....	26
Analyse af gruppe tre, styrker og svagheder og ønsker til det fremadrettede samarbejde.....	29
Opsamling på analysen	31
De dominerende brændpunkter (Antoft og Seemann 2002).....	31
Underorganiserede grænseflader ifølge Brown (Antoft og Seemann 2002).	31
Succesfaktorer og faldgruber (Haugland, 1996)	31
Ønsker til det fremadrettede samarbejde.....	32
Ø- samfundet.....	33
<i>Konklusion</i>	33
<i>Perspektivering</i>	35
<i>Kildehenvisning</i>	38
<i>BILAG</i>	40

Indledning

Denne masterafhandling i udsatte børn og unge; faglig ledelse, tager sit afsæt i Europa-parlamentets lovgivning om den frie bevægelighed. Denne lovgivning giver unionsborgere ret til, at færdes frit og opholde sig i andre EU-medlemslande. Lovgivningen giver ligeledes ret til at medbringe familie og børn. Målgruppen i denne masterafhandling er netop de medfølgende EU- børn.

Reglerne for at kunne bevæge sig frit imellem medlemslandene er beskrevet i Europa-parlamentets lovgivning om den frie bevægelighed for unionsborgere: ” *EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område*”. Herefter kaldet: (2004/38/EF). I Direktiv 2004/38/EF fremgår ligeledes reglerne omkring EU-borgernes ret til at medbringe familiemedlemmer, definitionen af et familiemedlem og hvilke krav der stilles til sygeforsikring. Det er specifikt disse EU-børn, der følger med deres omsorgspersoner til Ærø, jeg som forsker i denne masterafhandling koncentrerer mig om.

I denne masterafhandling retter jeg som forsker blikket ind i egen organisation, helt konkret på samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice i Ærø Kommune omkring de medfølgende EU-børn. Jeg er ansat i børn- og ungeafdelingen som myndighedssagsbehandler, og bidrager derfor som forsker med en konkret viden om, at samarbejdet omkring denne helt bestemte målgruppe, er en tilbagevendende udfordring i samarbejdet imellem de to afdelinger.

At jeg som masterstuderende rejser denne problematik, er fordi de medfølgende børn har optaget os i Ærø Kommune de sidste par år, og fordi jeg som studerende besidder en nysgerrighed og et håb om, at samarbejdet imellem afdelingerne kan optimeres, dette til gavn for begge afdelinger og ikke mindst netop denne målgruppe. Det er mit håb med denne masterafhandling, at jeg kan kaste lys over dette område, med henblik på at afdelingerne opnår et kendskab og en viden, der kan bidrage til, at vi i fællesskab løfter denne opgave bedre.

Ærø kommune står med et fænomen, der gør at vi som forvaltning bliver usikre på, hvorledes vi skal eller kan handle i forhold til de medfølgende EU-børn.

Vi oplever som kommune, at det hovedsagelig er EU-borgere fra Tyskland, der bosætter sig på Ærø med børn. Som nævnt har EU-borgere ret til at flytte til en anden medlemsstat i EU og medbringe deres familie og børn. Igennem en søgning i Danmarks statistik d. 27. maj 2024, fremgår det, at Ærø Kommune samlet har 43 børn fra Tyskland.

Folketal den 1. i kvartalet efter statsborgerskab, køn, området, tid og alder.

0-4 år	5-9 år	10-14 år	15-19 år
10	16	9	8

(Bilag nr. 7)

Men det vi ser er, at forældrene ikke udelukkende medbringer egne biologiske børn, der medbringes ligeledes adoptivbørn og eller plejebørn. Børnene ses med kognitive udfordringer og nogle ses ligeledes med et alvorligt handicap.

Typisk vælger forældrene eller plejeforældrene, at far bibeholder sin ansættelse eller egen virksomhed i Tyskland og pendler imellem Ærø og Tyskland. Idet far fastholder beskæftigelse i hjemlandet, er kone og børn ligeledes forsikret igennem fars sygeforsikring i Tyskland.

Mor passer typisk børnene i hjemmet og modtager plejevederlag fra den anbringende tyske "kommune", hvor plejebørnene må anses som værende hjemmehørende. Som regel vælger forældrene at hjemmeskole børnene, som det er tilladt at gøre i Danmark. Viden om tyske EU-borgere, der medbringer plejebørn til Danmark, har igennem en søgning på henholdsvis Google og Google Scholar vist sig at være ikke eksisterende. Det har ikke været muligt at finde artikler eller undersøgelser, der kan understøtte fænomenet, at EU-borgere medbringer deres plejeopgave til Danmark. Med andre ord har det ikke været muligt at finde belæg for, at den opgave vi står med i Ærø Kommune, eller de problemstillinger der rejses i denne masterafhandling, kan understøttes af forskning. Dette gør dog ikke problemet mindre i netop Ærø Kommune, idet det er vores oplevelse, at der opstår en usikkerhed omkring gældende ret på området, og hvorledes der skal sagsbehandles i forhold til disse børn.

Søger man viden, der begrundes, hvorfor tyske familier vælger at bosætte sig i Danmark, begrundes en forælder dette med, et ønske om at benytte sig af hjemmeskolingsreglerne. Det fremgår i artiklen fra DR d. 11. september 2023, at de tyske skoler er for strenge. I artiklen skriver Henriette Kampp følgende:

"38-årige Katharina Menke, hendes mand og tre børn har nu boet i Danmark i et år. Siden har forældrene undervist deres tiårige søn derhjemme.

Flytningen har gjort, at sønnen nu trives meget bedre og har fået større lyst til at lære, fortæller den tyske mor. Familiens mellemste barn på syv år går i dansk skole, og den yngste bliver passet derhjemme. (Henriette Kampp, DR).

På hjemmesiden, *Grænseforeningen*, for en åben danskhed, fremgår det at markant flere tyskere flytter til Danmark.

24. februar 2022 er forskellige bevæggrunde fremhævet, de er som følgende:

“Vi vil ud af hamsterhjulet og have mere tid til familien”, siger Benjamin Heinsen til magasinet Grænsen. Sammen med sin kone Lisa Heinsen og parrets fire børn har valgt at flytte fra Slesvig-Holsten til Sønderjylland, hvor de har købt hus i Sønderborg Kommune, i sommeren 2022.

I Sønderborg Kommune har man i 2021 afholdt fire informationsdage, så kaldte tiltrækningsevents, for i alt 300 tyskere, der overvejer at flytte til Danmark. Og bosætningskoordinator Tatjana Rode kan nikke genkendende til familien Heinsens begrundelse.

“Mange nævner [...] balancen mellem arbejds- og familieliv, den afslappede væremåde og uformelle omgangstone”, siger hun til magasinet Grænsen”... (Magasinet Grænsen nr. 24 februar 2024).

Der ses juridiske problemstillinger i forhold til denne målgruppe, disse omhandler blandt andet hvorledes EU-lovgivningen skal tolkes, når EU-borgere ikke skal lægge værtslandet til last, dette sammenholdt med at børnene har ret til hjælp:

... ” jf. § 4. Enhver, der opholder sig lovligt i Danmark og som er omfattet af §1, har ret til hjælp og støtte efter denne lov. Børn og unge, der opholder sig lovligt i Danmark, har ret til hjælp efter denne lov ”... (Barnets Lov, 2023).

Det opleves i Ærø Kommune, at der helt enkelt opstår en usikkerhed omkring håndteringen af ovenstående børn, og en manglende viden om hvorledes EU-lovgivning om den frie

bevægelighed, skal tolkes sammen med Bekendtgørelsen Barnets Lov, lov nr. 712 af 13 juni 2023, Herefter kaldet: Barnets Lov:

Problemstillingen omkring hvorvidt de medfølgende børn har ret til hjælp Jf. Barnets Lov, er behandlet i den, til denne masterafhandling tilhørende retsgrundlagsopgave (Bilag nr.1). Konklusionen på ovenstående problemstilling er, at børnene har ret til hjælp efter barnets lov.

EU-borgeren skal ved indrejse udfylde den fysiske blanket S1 eller den elektroniske SED S072, der sendes til godkendelse i Udbetaling Danmark og derved giver Ærø Kommune ret til indhentelse af refusion, dette jf. *”Bekendtgørelse om refusion af offentlige sundhedsudgifter og udgifter til visse sociale ydelser i henhold til overenskomst med andre stater eller til EU – retten, nr. 564 af 29/04 2015”*. Herefter kaldet (BEK nr. 564 af 29/04 2015).

Børn- og ungeafdelingen i Ærø Kommune har en nysgerrighed omkring, hvorvidt disse børn modtager den støtte og vejledning, de har krav på, og derved sikrer deres trivsel og udvikling.

Dette sammenholdt med en sund interesse for at budgetter overholdes, og hvis Ærø Kommune har ret til refusion fra Tyskland, skal denne refusion indhentes (BEK nr. 564 af 29/04 2015).

Der ses dog udfordringer i forhold til, at Ærø Kommune ikke har opsyn med disse børn, idet de hjemmeskoles, og derved ikke kommer i daglig kontakt med dagtilbud eller skole, hvor lærere og pædagoger kan vurdere, hvorvidt der er brug for hjælp og støtte. Derfor kan der stilles tvivl om, hvorvidt Ærø Kommune opretholder deres tilsynsforpligtigelse jf. § 9.

”Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder alle børn og unge under 18 år og kommende forældre i kommunen lever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for støtte til et barn umiddelbart efter fødslen” (Barnets Lov).

Når Ærø Kommune ikke kommer i kontakt med familierne udover ved ankomst, hvor familierne anmelder flytning i borgerservice. Ærø Kommune ved reelt ikke om børnene

modtager den støtte og hjælp de har brug for, grundet det manglende kendskab, og derved ikke besidder en reel viden om børnene er i trivsel og udvikling.

Problemstillingen

Den vinkel jeg som forsker lægger vægt på i denne masterafhandling, omhandler samarbejdet og videregivelse af oplysninger imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Det opleves, at børn- og ungeafdelingen ikke modtager oplysninger omkring disse børn fra andre steder, hvorfor det ses hensigtsmæssigt at starte med at undersøge forholdene internt i kommunen. Som forsker har jeg i denne masterafhandling valgt, først og fremmest at koncentrere mig om, hvordan opgaven håndteres internt imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Som forsker er jeg nysgerrig på, hvordan medarbejderne oplever samarbejdet, og hvorvidt der reelt sker en vidensdeling imellem afdelingerne. Igennem denne masterafhandling er tanken, at der genereres viden om det interne samarbejde, hvilket kan ligge til grund for, at man senere kan rette blikket uden for organisationen, for eksempel ud til skoleområdet eller andre kommuner, der kan bidrage med viden om, hvorledes de håndterer opgaven. Men allerførst er fokus rettet ind i organisationen, problemformuleringen er beskrevet i det følgende afsnit.

Problemformulering

Hvilke oplevelser har medarbejderne i børn- og ungeafdelingen og borgerservice omkring deres indbyrdes samarbejde ved håndtering af EU-borgere, der medbringer børn?

- Hvorledes ses der vidensdeling imellem parterne?
- Hvilke erfaringer og oplevelser præsenterer de involverede parter omkring det eksisterende samarbejde imellem de to afdelinger?
- Hvilke ønsker har de involverede parter til det fremadrettede samarbejde?

Metodeafsnit

Hermeneutiske tilgang

Det videnskabelige perspektiv som denne masterafhandling tager sit afsæt i, er det hermeneutiske perspektiv, hvilket betegnes som værende det meningsfortolkende (Fuglsang, Olsen og Rasborg (red) (2014). Baggrunden for ikke at vælge den positivistiske tilgang

er, at der i denne masterafhandling ikke er fokus på at forklare eller måle samarbejdet en gang for alle. Man kan sige, hvor positivismen vil forklare verden, vil hermeneutikken gerne have fokus på det enkelte individs oplevelse og fortolkning af verden. Det hermeneutiske perspektiv kalder på en kvalitativ undersøgelse, dette ved at tale med de involverede parter (Fuglsang, Olsen og Rasborg (red) (2014). Taler man om et hermeneutisk perspektiv, er der et væsentligt grundprincip nemlig *den hermeneutiske cirkel*. Den hermeneutiske cirkel forstås på følgende måde: ”*Delene kan kun forstås, hvis helheden indruges, og omvendt kan helheden kun forstås i kraft af delene*” (Fuglsang, Olsen og Rasborg (red) (2014, s.,292).

I den hermeneutiske tilgang er det individet der er i fokus, det tænkende og handlende subjekt, der igennem fortolkning forstår verden, hvilket ikke kan betragtes som en kausal virkelighed. Individet besidder en forforståelse, lad os sige af en problematik, der bringes ny viden ind til belysning af problematikken, hvilket kan skabe ny viden, hvis individet tillægger dette mening. Denne cirkulære bevægelse er enkelt fortalt at betragte som den hermeneutiske cirkel (Egholm, 2014). Overført til denne masterafhandling besidder jeg som forsker en viden og ikke mindst en nysgerrighed på, hvordan medarbejderne oplever samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Derfor er den hermeneutiske tilgang valgt.

Kvalitativ undersøgelsesmetode

Hensigten med den kvalitative undersøgelse er, igennem dialog og samtale med respondenterne, at opnå en viden, der har relevans for den problemstilling, der er beskrevet i denne masterafhandlings problemformulering (Ingemann et.al. 2022). Den viden der indhentes igennem interviewet, vil blive omdannet til tekst - dette med henblik på inddragelse i analysen. Dialogen i interviewet skal ses som indhentning af viden om en konkret problemstilling, der er rejst i denne masterafhandling, dette med henblik på, at nå dybere ned i forståelse af samarbejdet imellem parterne. (Ingemann et.al. 2022). I denne masterafhandling er der valgt et fokusgruppeinterview, dette med henblik på at opnå en bred viden og flere respondenters oplevelse af samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice.

Fokusgruppeinterview

Med afsæt i den kvalitative metode har jeg i denne masterafhandling valgt at udarbejde et fokusgruppeinterview. Ifølge Kvale og Brinkmann (2015) er fokusgruppeinterviews velegnet til, at flere får deres synspunkter frem omkring et emne. Fokusgruppeinterviewet kan ses som eksplorativ undersøgelse, hvilket ifølge Kvale og Brinkmann (2015) er velegnet, når undersøgelsen vedrører et emne man ikke har stort kendskab til. Medarbejdere der arbejder med målgruppen, får mulighed for at frembringe deres viden og erfaring, og der vil ligeledes ske en vidensdeling i processen. Jeg vælger at positionere mig som forsker, der faciliterer processen, hvor det overordnede emne vil være samarbejdet omkring EU-borgerne og deres medfølgende EU-børn. Gruppedynamikken kan medvirke til, at emner bliver drøftet, som ikke var fremkommet i et en til en interview (Kvale og Brinkmann, 2015).

Metoden der benyttes i selve fokusgruppeinterviewet til generering af data, består af tegneøvelser. Med andre ord er tanken, at deltagerne skal tegne deres erfaringer og vurderinger, af det samarbejde de oplever imellem de to afdelinger. Breidahl og Seemann (2009) beskriver denne form for dataindsamling i Tidsskrift for Arbejdsliv, som et dialogisk værktøj til at synliggøre medarbejdernes oplevelse af den organisatoriske virkelighed. Ifølge Breidahl og Seemann (2009) kan tegneøvelsen bruges til, at indkredse og analyserer problemstillinger eller såkaldte brændpunkter i samarbejdsgrænsefladerne. Mere om definition af brændpunkter og analyse af brændpunkterne vil blive udfoldet længere nede i teksten. Metoden bruges på den måde, at deltagerne bliver delt op i grupper af to, hvor de to deltagere i fællesskab skal tegne, hvordan de oplever deres samarbejde imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice ser ud. Dernæst bliver de bedt om at formulere tre styrker og tre svagheder. Efter en halv time skal de enkelte grupper dele deres tanker med de andre grupper - igennem en mundtlig fremlæggelse af deres "billede" af samarbejdet i organisationen. Efter første runde med tegneøvelser vil der følge en anden runde, hvor deltagerne bliver bedt om at tegne et fremtidigt samarbejde, dette med ønsker til det fremadrettede samarbejde, efterfulgt af en ny fremlæggelse.

Tegnemetoden der bidrager ind i fokusgruppeinterviewet, har ifølge Breidahl og Seemann (2009) både styrker og svagheder. De beskriver blandt andet, at metoden kan stimulere til nye ideer ind i samarbejdet, og det kan give forskerne mulighed for at observerer spillet imellem deltagerne. Dette kan give en indsigt i deltagernes holdnings- og

meningstilkendegivelser. Der kan ligeledes opstå en større spontanitet imellem deltagerne, til at være mere ægte og nuancerede i deres fremlæggelse af problemet. Begrænsninger kan tegne sig ved, at deltagerne skal udtale sig frem for en større gruppe, hvilket kan bevirke at uenigheder ikke helt kommer frem i dialogen. Dernæst sættes deltagerne i en situation, hvor de skal tage stilling til problemstillinger omkring en meget kompleks opgave, hvilket ligeledes kan ses som en begrænsning (Breidahl og Seemann, 2009). Med henblik på at sikre det empiriske materiale, vil der være en skribent (medforsker) til stede, der vil notere det deltagerne fortæller om deres tegninger, vedrørende styrker og svagheder omkring det nuværende og kommende samarbejde.

Interviewet vil blive optaget, dette med henblik på at sikre empirien og ikke mindst, at man kan gå tilbage og lytte til det, der blev sagt (Ingemann et.al. 2022). Det at det optages, kan dog virke hindrende i den frie dialog imellem deltagerne, hvis deltagerne ikke er trykke ved, at det de siger optages (Ingemann et.al. 2022).

Ved at skrive ned undervejs i interviewet, må der beregnes en risiko for, at ikke alle nuancer kommer med, idet der fra skribentens side kan ske en udvælgelse af, hvilke informationer, der er vigtige og hvilke informationer, der anses for mindre vigtige (Ingemann et.al. 2022). Der vil med tegneøvelsen genereres viden, igennem tegningerne og den tekst der fremgår på plancherne, der kan understøtte det skrevne og sagte. Lydoptagelsen vil efterfølgende blive transskriberet.

Den viden man med ovenstående undersøgelsestilgang opnår, vil ligge ind under det Ingemann et.al. (2022), vil benævne som den *indfødte* viden. Den *indfødte* viden er med andre ord, den viden som respondenterne har oplevet i en specifik kontekst igennem at være en del af netop dette samarbejde i Ærø Kommune. Denne masterafhandling undersøger et afgrænset samarbejdsområde, som ikke nødvendigvis kan overføres til andre afdelinger. Den viden der indhentes i denne undersøgelse, knytter sig til netop denne gruppe i denne bestemte kontekst (Ingemann et.al. 2022). Ovenstående tilgang, hvor fokusgruppeinterview benyttes, trækker tråde til aktionsforskningsmetoden.

Aktionsforskning

Aktionsforskning er en undersøgelsesform, hvor formålet er:

...” at skabe læring, udvikling og forandring i organisationer og samtidig producerer viden og erkendelse om forandringen” (Frimann og Hersted, 2023, s. 19).

Netop i denne masterafhandling er formålet, at alle medarbejderne der arbejder med EU-borgerne og deres medfølgende børn, involveres igennem en demokratisk proces. Derved åbnes der op for, at deltagerne kan bidrage med egne perspektiver og viden om håndteringen af opgaven, hvilket ligger i tråd med Kurt Lewins tanker om aktionsforskning (Frimann og Hersted, 2023). Processerne i fokusgruppeinterviewet kan ses som dels en meningsudveksling, men det kan ligeledes ses som en vidensdeling omkring afdelingernes arbejdsopgaver. Man vil ifølge Frimann og Hersted (2023) igennem en problembaseret undersøgelse, kunne identificere nye udviklingsmuligheder. Aktionsforskning sigter imod at skabe empowerment, dette igennem:

...” at deltagerne anerkendes og støttes i at udvikle tillid til egne evner og kompetencer til at reflekterer over og løse komplekse problemer og kerneopgaver i organisationen” (Frimann og Hersted, 2023, s. 20).

Hvilket dog ifølge Frimann og Hersted (2023) kræver, at deltagerne magter at indgå i en reflekterende og konstruktiv måde at udvikle deres faglighed på. I denne masterafhandling er der et ønske om at samarbejdet optimeres, dette med henblik på at opnå et kendskab til EU-borgernes medfølgende børn, derved er forandringsønsket identificeret, som er første step i forhold til aktionsforskning. Step to i refleksionscirklen er at generere data, der kan ligge til grund for den næste handling, hvorved udgangspunktet kan evalueres, hvor en ny viden er fremkommet. Denne aktionsforskningscyklus tager sit afsæt i forandringsønsket, generering af data, handling og dokumentation og til sidst en evaluering af udgangspunktet, hvorefter en ny handling kan ses, som det ønske der vil opnås, ved at afholde et fokusgruppeinterview (Frimann og Hersted (2023).

Teoriafsnit

Med henblik på besvarelse af problemformuleringen i denne masterafhandling har jeg valgt at inddrage teori, der analyserer brændpunkter i samarbejdsfladerne imellem afdelingerne. Brændpunkterne understøttes af teori om konflikter i samarbejdet, succesfaktorer og faldgruber i samarbejdsrelationerne, og hvorledes relationelkoordinering kan

understøtte det fremadrettede samarbejde. Herunder kommer en præsentation af de enkelte teorier, der forventes inddraget i besvarelsen af problemformuleringen.

Brændpunktsanalyse

Med afsæt i Seemann og Antofts (2002) brændpunktsanalyse vil empirien fra fokusgruppelinterviewet blive kodet for såkaldte brændpunkter, der viser sig i grænsefladerne i samarbejdet mellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. En analyse af brændpunkter kan bidrage til, at der rettes en opmærksomhed på arbejdsprocesser, der ikke fungerer, hvilket kan være brugbart, hvis man ønsker at ændre eller forbedre arbejdsgangen.

Brændpunktsanalysen (Seemann og Antoft, 2002) tager sit afsæt i fem temaer, disse ses ved, at der skabes uenighed eller forskelle i forhold til samarbejdet imellem parterne. Der er tale om følgende fem temaer, disse kan ses som beklagelser, der ifølge Seemann og Antoft (2002) kan beskrives som såkaldte brændpunkter i samarbejdet.

Følgende brændpunkter er udarbejdet af Seemann og Antoft (2002):

*"Uenighed om, hvem der skal gøre hvad
(domænekonflikter, der typisk refererer til uklar arbejdsdeling)*

Uenighed om behandlingsteknologi, arbejdsmetoder og principper (teknologikonflikter, der typisk skyldes forskelle i professions- og sektorlogikker)

Uenighed om mål og vurderingskriterier (parter gensidige beklagelser over hinandens resultater/output)

Forskelle i de involverede parter interne strukturer, kulturer og processer (gør det vanskeligt for samarbejdsparter "at nå hinanden" - også selvom der ikke er tale om behandlingsideologiske modsætninger)

Forskelle i parternes ønsker til samarbejdsform/reasonsudformning (f.eks. skriftlige samarbejdsaftaler, herunder aftaler om mødehyppighed; stram eller ad hoc udformet tværgående mødestruktur) " (Seemann og Antoft (2002), S., 26)

Ved brug af ovenstående kategorisering af brændpunkter, vil der være en opmærksomhed på, hvorledes deltagerne definerer styrker og svagheder i samarbejdet. Disse vil danne ramme om de typiske beklagelser fra samarbejdsparterne. Brændpunkterne understøttes af Browns teori om interorganisatoriske samarbejdsrelationer (Seemann og Antoft, 2002).

Konflikt i arbejdsfællesskabet

I de interorganisatoriske samarbejdsrelationer kan brændpunkterne ifølge Brown komme til udtryk i enten for *lidt konflikt*, *for meget konflikt* og eller at der *en passende konflikt* (Seemann og Antoft, 2002).

Med *for lidt konflikt* mener Brown, at der i et arbejdsfællesskab kan være et aftalt spil, der dels kan undertrykke samarbejdet, eller der kan være tale om isolation, som kan betegnes som en decideret tilbagetrækning (Seemann og Antoft, 2002).

Er der tale om *for meget konflikt*, vil det handle om, at der i samarbejdet, opstår et bittært modsætningsforhold. Distancen imellem samarbejdsparterne øges, når der ses tegn på mistillid eller manglende respekt. Dette kan bevirke undertrykkelse af samarbejdet eller decideret manglende respekt imellem samarbejdsparterne (Seemann og Antoft, 2002).

Interesser og adfærd er ligeledes to elementer i Browns konfliktdefinition. Hvis parterne har en fælles interesse for opgaveløsningen, vil begge parter stå med en oplevelse af et større udbytte i samarbejdet. Der kan ligeledes opstå situationer, hvor det kun er den ene part, der får noget ud af samarbejdet, hvilket kan betyde, at den ene vinder ved at samarbejde, dette kan være på bekostning af den anden (Seemann og Antoft, 2002). Der kan være divergerende interesse for at samarbejde, hvilket kan bevirke, at fokus på det lange perspektiv forsvinder, når der udelukkende fokuseres på det korte. Når Brown taler om adfærd, skal det forstås som en konfliktsammenhæng, hvor der kan være tale om at parterne decideret har et ønske om at skade modparten (Seemann og Antoft, 2002). Nedenstående skal ses som fire mulige konflikttyper, delt op i de interesser parterne har til fælles, eller interesser de kommer i konflikt omkring, og hvor der er overensstemmelse eller uoverensstemmelse:

1. *"Konflikt som resultat af såvel konfligerende interesser som uoverensstemmende adfærd.*
2. *Ingen konflikt som resultat af såvel fælles interesser som overensstemmende adfærd.*
3. *Latent konflikt som resultat af konfligerende interesser men overensstemmende adfærd.*
4. *Falsk konflikt som resultat af fælles interesser men uoverensstemmende adfærd".* (Seemann og Antoft, 2002 s., 44).

Grænseflager kan ses som værende *underorganiserede grænseflader*, hvor samarbejdet er meget lidt eller ikke eksisterende, og dette kan komme til udtryk igennem et minimalt samarbejde eller udefineret opgavefelt. Her kan være tale om at mål og formål ikke er

defineret, og der mangler en tydelig retning i opgavehåndteringen (Seemann og Antoft, 2002).

Grænseflagerne kan ligeledes være *overorganiserede grænseflader*, hvor samarbejdet er så stramt organiseret, hvilket kan bevirke en ufleksibel proces. En følgevirkning af dette kan resultere i, at der ikke opstår innovation, idet parterne ikke har indflydelse på for eksempel planlægningen af nye opgaver. Dette ses ikke hensigtsmæssigt i en foranderlig verden med komplekse arbejdsopgaver. Der kan ligeledes være en fin *overensstemmelse i grænsefladerne*, hvor samarbejdet fungerer upåklageligt, og hvor der er god energi og en gensidig forståelse (Seemann og Antoft, 2002).

Succesfaktorer og faldgruber i samarbejdet

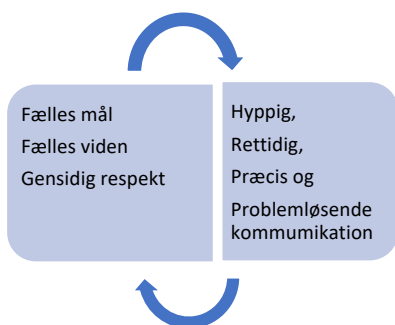
Sven A. Haugland (1996) skriver om ” *Samarbeid, alliancer og nettverk, om suksessfaktorer og fallgruver*, oversat til dansk om succesfaktorer og faldgruber i samarbejdsrelationer.

Haugland (1996) er af den opfattelse, at hvis man i en organisation ønsker gode samarbejdsrelationer, må man bestræbe sig på at skabe en positiv gensidig afhængighed imellem parterne og ikke mindst en tillidsbaseret samarbejdsform. Ved blandt andet, at investere i vigtige strategiske opgaver og relations specifikke tiltag, kan der skabes en gensidig positiv afhængighed (Haugland, 1996). Disse investeringer kan komme til udtryk igennem produktionsudstyr, kompetenceudvikling og ved at der arbejdes imod fælles mål. Ledelsen viser derved, at man som organisation prioriterer medarbejderne og ikke mindst det positive samarbejde, der understøtter den positive gensidige afhængighed (Haugland, 1996). Faldgruber der ses som værende usunde for det gode samarbejde, kan opstå hvis kerneopgaven ligger for langt fra de samarbejdende parter, eller hvis opgaven er for kompleks. Der kan ligeledes opstå ubalance i samarbejdet, hvis der ikke er enighed omkring mål. Her påpeger Haugland, at det er bedre at starte med mindre komplekse samarbejdsopgave, hvis samarbejdet skal lykkes (Haugland, 1996).

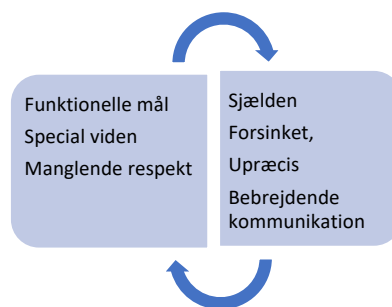
Relationel koordinering

Jody Hoffer Gittells teori om relationel koordinering omhandler relationernes betydning for en høj effektivitet i samarbejdsrelationer (Gittell, 2020).

Relationel koordinering tager afsæt i syv grundlæggende principper for et positivt samarbejde, som her nedenfor illustreret i figur 1.

Figur 1.

Figur 2.

Det første princip handler om, at samarbejdsparterne har et fælles mål og en fælles plan for den arbejdsopgave, der skal udføres. Dernæst en fælles viden og en gensidig respekt imellem samarbejdsparterne. Dette kan ifølge Gittell (2020) understøttes af hyppig, rettidig, præcis og problemløsende kommunikation.

Med andre ord en fælles viden, der kan danne ramme om et helhedsorienteret perspektiv på arbejdsopgaven (Gittell, 2020).

I arbejdsfællesskabet skal der ifølge Gittell (2020) ligeledes være en hyppig kommunikation, den skal være præcis og løsningsfokuseret, dette med henblik på at der kan handles i tide, hvis opgaven ændrer sig. Til sidst skal der i arbejdsfællesskabet være en gensidig respekt mellem parterne, hvor man indbyrdes værdsætter bidrag fra alle parter, og der skal være en aktiv lytning (Gittell, 2020). Figur 2 må siges at være det modsatte af figur 1, hvilket ifølge Gittelle ikke bidrager til succesfuldt samarbejde, når alle kører deres eget løb (2020).

Gittells (2020) teori kan ses som en relationel organisationsforandringsmodel, der igennem et øget fokus på intervention i arbejdsprocesser og strukturelle forhold, kan bidrage til et positivt og langvarigt sundt samarbejde.

Relationelle interventioner kan ændre medarbejdernes måde at ses sig selv på ind i organisationen, og ved en identificering af fælles mål og fælles viden vil dette øge den gensidige respekt i samarbejdet (Gittell, 2020).

Forskningsetik

Alle medarbejderne i børn- og ungedivisionen og borgerservice der arbejder med målgruppen EU-borgere, inviteres til at deltage i fokusgruppeinterviewet. Idet Ærø Kommune er en forholdsvis lille kommune, er der tale om seks medarbejdere fra børn- og ungedivisionen og fire medarbejdere fra borgerservice, alt i alt 8 medarbejdere og 2 chefer. Det anses for vigtigt, at alle får muligheden for at deltage med henblik på at indsamle et så bredt vidensgrundlag som muligt, dels til brug i analysen af problemstillingen, men ligeledes med henblik på det videre arbejde imellem divisionerne.

Deltagerne i fokusgruppeinterviewet vil alle blive anonymiseret, dette med henblik på at skjule deres identitet i denne masteropgave. Formålet med denne kvalitative undersøgelse er at indfange en dybdegående viden om samarbejdet imellem børn- og ungedivisionen og borgerservice. Derfor anses det for vigtigt, at medarbejderne ikke oplever, at de bliver hængt ud i denne masteropgave. Her vil være tale om en *ekstern anonymisering*, hvor det empiriske materiale vil blive sløret uden for organisationen (Juul Kristensen og Azhar Hussain, 2019).

Inden fokusgruppeinterviewet afholdes, vil deltagerne skriftligt blive orienteret om, hvorledes interviewet forventes gennemført (Bilag nr. 5), dette igennem en indkaldelse i kommunens kalendersystem. Alle deltagerne har givet mundtligt samtykke ved opstart af masterprojektet, men der vil ligeledes blive indhentet et skriftligt samtykke, så formalia er på plads. Det vil være svært med en *intern anonymisering* af det empiriske materiale, idet både medarbejdere og chefer deltager. Men med henblik på at deltagerne har en interesse i at det professionelle samarbejde omkring EU-borgere styrkes, og at kvaliteten højnes i samarbejdet imellem børn- og ungedivisionen og borgerservice, er dette et vilkår (Juul Kristensen og Azhar Hussain, 2019). Den indhentede empiri vil blive analyseret med afsæt i ovenstående teori, og udsagn vil blive set ud fra et teoretisk blik, dette med henblik på, at ny viden opstår, hvilket ses som en deduktiv analyseform.

Analyse

I det kommende analyseafsnit vil jeg med afsæt i det indhentede empiriske materiale, forsøge at spore mig ind på de spørgsmål, der rejses i problemformuleringen. Dette ved at kode de tematikker og forståelsesformer der ses i teksten, med henblik på at analysere

mig frem til en forståelse af udsagnene omkring informanternes oplevelser, disse tolkes gennem inddragelse af den valgte teori.

I den første del af denne analyse ses der nærmere på elementerne omkring fokusgruppeinterviewet, der ses som et vigtigt element ind i aktionsforskning som metode (Frimann og Hersted, 2023). Inspireret af aktionsforskning vil informanterne i fokusgruppeinterviewet ses som medforskere, der hver især kan bidrage med viden om arbejdet med EU-borgerne. De forskellige informanters perspektiver vil bidrage til, at der kan tegnes et fælles billede af samarbejdet omkring EU-borgere, dette ved at skabe en forståelse for hinandens oplevelser af opgaven.

Gennem hele analysen vil informanterne eller medarbejderne, der har deltager i fokusgruppeinterviewet benævnes som medforskere, der er inspireret af aktionsforskningsmetoden. Den dialog der udspiller sig i fokusgruppeinterviewet, skal ses som en ligeværdig dialog i relationen imellem forsker og medforsker, hvor der er fokus på en samskabelse af viden (Frimann og Hersted, 2023).

Anden del af analysen vil igennem en brændpunktsanalyse (Seemann og Antoft, 2002) analyserer de konflikter, der ses i grænsefladerne i samarbejdet mellem afdelingerne. Dette ud fra medforskernes oplevelser der er præsenteret i fokusgruppeinterviewet som værende styrker og svagheder, og medforskernes ønsker til det fremadrettede samarbejde omkring EU-borgerne.

Aktionsforskning

Aktionsforskning kan ses som en cirkulær proces i fire faser. Her ganske kort fortalt inspireret af Kurt Lewins teori om aktionsforskning (Frimann og Hersted, 2023). Den cirkulære proces starter med identifikationen af selve forandringsønsket. Dernæst en afvejning af hvorledes data kan genereres. Fase tre omhandler selve handlingen og dokumentation af informanternes udsagn, og til sidst vil der ske en evaluering af den viden, der er genereret med henblik på at igangsætte endnu en cirkulær proces (Frimann og Hersted, 2023). De enkelte faser vil blive udfoldet længere nede i teksten.

Jeg har positioneret mig selv som forsker, dog skal rollen som forsker ses i et tæt samarbejde med medforskerne, hvor tanken i aktionsforskning er, at hvor forsker faciliterer processen, vil medforskernes rolle være at bidrage med deres viden om netop håndteringen af EU-borgere (Frimann og Hersted, 2023).

Som forsker har jeg med afsæt i aktionsforskningstanken, involveret mig og netop sat fokus på samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Dette med et ønske om at bidrage til en løsning på de udfordringer børn- og ungeafdelingen og borgerservice, er stødt på i samarbejdet omkring målgruppen. Dette afspejler forskers erfaringer, der har inspireret til at arbejde med målgruppen i denne masterafhandling.

Fase et: forandringsønsket

Ærø er en lille ø, men at sige at alle kender alle, det vil være at overdrive. Men det at vi er en lille ø, medfører en form for social kontrol. Et vilkår som man i Ærø kommune må forholde sig til. Dette bevirker, at oplysninger vedrørende et barn ikke altid kommer ind i børn- og ungeafdelingen igennem de rette kanaler via kommunens underretningspostkassen.

Denne udfordring er ikke ny for medforskerne i børn- og ungeafdelingen, men som der beskrives i indledningen, opstår der en usikkerhed omkring håndteringen af EU-borgernes medfølgende børn. Viden om EU-børnene ses indimellem at komme ind qua lokalkendskabet i det lille samfund. En af medforskerne i fokusgruppeinterviewet fortæller følgende:

..."at vi er sådan et lille sted, så vi også får viden, fra lokalsamfundet altså, der er jo igen på godt og ondt, men det der med at vi rent faktisk ved noget om nogen, selvom vi måske ikke får det at vide fra de officielle kanaler, så kan vi nogle gange få noget viden der, fordi vi er et lille sted, og nogle ved noget "... (Bilag 2, s. 6).

Ovenstående ses som en viden, der ikke nødvendigvis er valid. Dette kan ses som en uformel interaktion i samarbejdet, når samarbejdet er underorganiseret. Her ses det, at medarbejderne finder andre veje til at opnå oplysninger om målgruppen. Ifølge Seemann og Antoft (2002), kan dette ses som informelle interaktioner, hvor uformelle regler benyttes som en "lim", der får organisationen til at hænge sammen.

Det må forventes, at der igennem et tættere samarbejde imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice om EU-borgerne, kan videregives oplysninger, der vil kunne bidrage til at børn- og ungeafdelingen får kendskab til de børn, der reelt har brug for hjælp og støtte, og ikke en viden der kommer, fordi nogen kender til noget, eller har set nogle børn i lokalsamfundet, der måske har brug for hjælp. Hvis børn- og ungeafdelingen opnår et

kendskab til børnene, vil tilsyns- og vejledningsforpligtigelsen formentlig kunne oprettholdes på et tidligere tidspunkt.

Medforskerne ses at være bevidste om, at der er behov for en forandring i samarbejdet, hvilket fremgår af nedenstående citat, hvor en medforsker sætter ord på dette fælles forandringsønske:

... ”altså kommunikationen ... vi er en lille kommune, vi kender hinanden, vi ved hvor vi skal gå hen ... så har vi tillige en fælles holdning og et fælles mål, altså også det at vi sidder her i dag. Vi vil gerne gøre noget ved det, det at vi trækker på samme hammel, også det er et plus” (Bilag 2, s, 20).

Ovenstående tolkes som værende et ønske om forandring. Dette kan ligeledes ses som et ønske om at styrke samarbejdet mellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice, idet de opnår et kendskab til hinandens arbejdsgange.

Face 2: Generering af data

Genereringen af data er sket igennem fokusgruppeinterviewet. Begrundelsen for at opdele medarbejderne i gruppeøvelsen, hvor en medarbejder fra hver afdeling blev sat sammen, var tænkt som et forsøg på, at der under interviewet blev delt viden. Men ligeledes med henblik på at skabe læring, der kan danne grundlag for udvikling i organisationen. Dette med en forhåbning om at der vil opstå en erkendelse af, at der ses behov for forandring omkring håndtering af EU-borgerne (Frimann og Hersted, 2023). Dette kan ligeledes ses om en forsøg på at styrke samarbejdet mellem parterne, idet de opnår et kendskab til hinandens arbejdsgange, og derigennem kan påvirke og bidrage til løsninger (Frimann og Hersted, 2023).

Som introduktion til dagens fokusgruppeinterview orienteres deltagerne omkring resultatet af den retsgrundlagsopgave (bilag 1, 2024), der er udarbejdet som en del af denne masterafhandling.

Dette med henblik på at rette blikket på netop samarbejdet omkring EU-borgerne, idet dette fokusgruppeinterview netop udelukkende handler om samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Jeg fortæller i interviewet følgende:

... ”problemstillingen er, hvor EU-borgere på den ene side ikke skal ligge landet til last, og på den anden side har de medfølgende børn ret til hjælp efter Barnets Lov. Vi ser at EU-borgerne medbringer egne børn, adoptionsbørn og plejebørn, adoptionsbørnene må sidestilles med egne børn ... af

Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside fremgår det, at EU-borgerne er berettiget til ydelser i værtslandet og igennem S1 blanketten eller den elektroniske SED S072, sikrer værtslandet sig refusion” ... (Bilag 2, s. 1).

Med afsæt i denne orientering igangsættes selve fokusgruppeinterviewet. De to sidste elementer omhandler selve handlingen og dokumentationen i den cirkulære proces. Denne proces beskrives i brændpunktsanalysen (Seemann og Antoft, 2002), og kan derfor ses som en uddybelse af fase tre og fire og anden runde i cirklen, hvor medforskerne i anden aktion sætter ord på deres ønsker til det fremadrettede samarbejde.

Brændpunktsanalyse

Som beskrevet i teoriafsnittet er formålet med en brændpunktsanalyse at indkredse de særlige kritiske samarbejdsproblemer, som medarbejderne har fortalt om i fokusgruppeinterviewet. I det kommende afsnit vil empirien blive analyseret, dette igennem en tolkning af hvorledes disse brændpunkter ses at komme til udtryk, her inddrages Browns teori om konflikter, der kan opstå i interorganisatoriske relationer (Seemann og Antoft, 2002). Hauglands teori om succeskriterier og faldgruber vil ligeledes løbende blive inddraget (Haugland, 1996), hvor det findes relevant.

Baggrunden for at vælge et fokusgruppeinterview var, at alle medforskerne fik mulighed for at give deres erfaringer og oplevelser tilkende omkring samarbejdet imellem de to afdelingerne. Der var inviteret 10 medarbejdere til fokusgruppeinterviewet. På selve dagen var der to medarbejdere fraværende fra børn- og ungeafdelingen grundet ferie og sygdom. Medforskerne blev opdelt to og to - en fra hver afdeling.

Med respekt for medforskernes deltagelse, og med henblik på at medforskerne kan genkende sig selv fra interviewet, vil alle fire gruppers erfaringer og oplevelser blive gennemgået ud fra de styrker og svagheder, de har givet udtryk for i første del af interviewet. Ønskerne til det fremadrettede samarbejde vil ligeledes blive inddraget, idet disse ligeledes kan ses som udtryk for elementer i samarbejdet, der ikke fungerer. I det følgende vil jeg skitsere, hvad de enkelte grupper er optaget af i samarbejdet. Grupperne kommer i følgende rækkefølge: gruppe fire, to, et, og til sidst gruppe tre. Dette var rækkefølgen i fremlæggelsen på interviewdagen. Gruppe tre og fire gik sammen om at udarbejde ønsker til det fremadrettede samarbejde. Ved afholdelse af fokusgruppeinterviewet fik medforskerne en halv time til at drøfte samarbejdet, hvorefter de enkelte grupper fremlagde deres

tegning. Herunder en analyse af de identificerede brændpunkter ud fra de enkelte gruppers oplevelser.

Analyse af gruppe fire, styrker og svagheder og ønsker til det fremadrettede samarbejde

De to medforskere i gruppe fire startede deres fremlæggelse med at fortælle, hvordan proceduren i borgerservice er ved modtagelse af EU-borgere. Dette kan ses som en videnstildeling, der tydeliggør den ene medforskers håndtering af opgaven.

Taler 2, siger følgende:

... ”når vi får indrejser, så kommer de ind i borgerservice, og så modtager vi jo dokumenterne, indrejse dokumenter ... når vi så har registreret dem, så har vi aftalt, at børn og unge skal have viden, hvis det er et plejebarn eller børn”... (Bilag 2, s. 2).

Taler 3, tilføjer: ”Ja først skrev vi plejebørn, så blev vi enige om, det er jo egentlig er børn generelt” (Bilag 2, s. 2).

I det ovenstående fortæller medforskerne om, at der ved modtagelse skal sendes besked til børn- og ungeafdelingen, hvis der er medfølgende børn. Dog spores der en usikkerhed omkring hvilke børn det omhandler, og hvorledes der skal kommunikeres omkring dette. Der er enighed om, at der skal udarbejdes en procedure for samarbejdet omkring de medfølgende børn.

Taler 2 fortæller desuden: ... ”vi skal have lavet en procedure, så vi får det rigtige på plads” (Bilag 2, s. 2).

Af svagheder ser de to medforskere i gruppe to, følgende to:

” en svaghed at der er, måske ... det der med kommunikationsgangen ... altså hvem er det der får beskeden ” (Bilag 2, s. 4).

Og

... ”beskeden om plejebørn ... er det (navn på medarbejder) eller, ... (navn på anden medarbejder) ... er det noget vi alle sammen får at vide? Det er det vel egentlig ikke, så det er i hvert fald en af de ting ... vi får lavet en ordentlig procedure for det”... (Bilag 2, s. 4).

I det ovenstående giver de to medforskere udtryk for, at der ses en uklarhed omkring, hvem der gør hvad i forbindelse med videregivelse af information. De giver udtryk for, at der ikke er tydelige kommunikationsgange eller skriftlige samarbejdsaftaler, hvilket kan identificeres som værende et brændpunkt i grænsefladerne imellem afdelingerne.

Ifølge Brown kan der i konflikter ses forskelle mellem adfærd og interesser. Der kan være tale om fælles interesser i opgaveløsningen mellem samarbejdspartnerne, hvor begge parter har gavn af samarbejdet, eller der kan være taler om, at den ene part vinder på bekostning af den anden (Antoft og Seemann 2002).

I forhold til gruppe fire ses der en enighed om, at samarbejdet omkring EU-borgere ikke fungerer, og der ses en fælles interesse i at arbejdsgangene fremadrettet beskrives, dette kan tolkes som om, at medforskeren har en forventning om, at samarbejdet derved forbedres. Men hvorvidt der decideret ses en fælles interesse i opgaveløsningen, det er spørgsmålet. Der ses et afhængighedsforhold fra børn- og ungeafdelingens side, idet de har en interesse i at modtage informationer om EU-borgerne fra borgerservice, men derimod har borgerservice ikke brug for informationer fra børn- og underafdelingen, for at de kan løse deres opgaver. Der ses altså ikke en positiv gensidig afhængighed imellem afdelingerne, hvilket ifølge Haugland (1996) kan give udfordringer i samarbejdet. Men der ses derimod en vilje til at det fremadrettet skal fungere, hvilket kan ses som en relationsspecifik investeringsvilje (Haugland, 1996).

Browns taler om ”for lidt konflikt” eller ”for meget konflikt” imellem parterne i en interorganisatorisk sammenhæng. ”For meget konflikt” kan komme til udtryk i en krigerisk tilstand imellem parterne i form af høj mistillid og manglende respekt (Antoft og Seemann 2002). Der spores ikke ”for meget konflikt” i de udsagn, som de to medforskere giver udtryk for.

”For lidt konflikt” kan komme til udtryk igennem undertrykkelse eller tilbagetrækning (Antoft og Seemann 2002). Undertrykkelse eller interorganisatorisk aftalt spil skal ses som en undertrykkelse af parternes forskellighed, hvor parterne må gå på kompromis med den ene eller begge parternes autonomi, dette på grund af at der er en underorganiseret grænseflade (Antoft og Seemann 2002).

Ved tilbagetrækningen eller interorganisatorisk isolation ser parterne deres indbyrdes forskellighed for store, dette kan resultere i, at der bibeholdes en falsk forståelse af, at man er afhængig af hinanden (Antoft og Seemann 2002).

Medforskerne fortæller om deres styrker i samarbejdet:

”Vi har da også nogle styrker, vi har skrevet at det er en styrke, at vi er en lille kommune, og vi er tæt på hinanden ... (Bilag 2, s. 6). og ... ” så at vi har et godt samarbejde (Bilag 2, s. 6).

Gruppe fire står altså med en oplevelse af, at der i samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice er et godt samarbejde. Medforskerne ser det som en styrke, at de arbejder i en lille kommune, og at de er tæt på hinanden. Dette på trods af at der ikke ligger en klar procedure for, hvordan de skal kommunikere omkring EU- borgere.

Gruppe fire står med en erkendelse af, at kommunikationen ikke fungerer, men der ses ikke ”for meget konflikt”, hvor der kan spores mistillid imellem parterne eller ”for lidt konflikt” i samarbejdet, hvor parterne enten undertrykker hinanden eller bagtaler hinanden (Antoft og Seemann 2002). Men derimod kan der tolkes en falsk forståelse af, at de er afhængige af hinanden.

Trækker man Hauglands (1996) teori ind om succesfaktorer og faldgruber, kan man sige, at der mellem parterne ses en succesfaktor i, at medforskerne i gruppe to oplever et godt samarbejde, og de er tæt på hinanden. Er der tillid imellem samarbejdsparterne, er det ifølge Haugland (1996) lettere at give kontrollen fra sig og gøre sig afhængig af samarbejdet imellem parterne. Medforskerne i gruppe fire ønsker at der udarbejdes en ordentlig procedure for, hvorledes de skal håndtere de medfølgende EU-børn. Dette ses som en start på et samarbejde, der kan øges. Det er ifølge Haugland (1996) en god idé at starte i det små og derefter øge samarbejdet stille og roligt. Gruppe fire har ligeledes ønsker om at udvikle samarbejdet, idet de ser en manglende viden om følgende:

...”vi skrev det her med lovgivningen i forhold til EU-borgere generelt, at der har vi måske en mangel, tænker vi ... manglende viden om, om det tyske arbejdsmarked og forsikring og altså hele det og det juridiske omkring det. Hvem kan hvad? Altså der er den store svaghed” (Bilag 2, s. 4).

Herved ses en tilkendegivelse fra medforskerne om, at de mangler viden om EU-lovgivningen generelt, og hvem der egentlig gør hvad i de enkelte afdelinger, de siger desuden:

... ” og vi snakkede måske vidensdeling med nogle andre kommuner der har mange tyskere eller noget lignende nede i det Sønderjyske... erfagrupper... det er i hvert fald godt” (Bilag 3, s. 2).

Medforskerne frembringer her forslag omkring, at der blandt andet nedsættes erfagrupper, der kan bidrage til at medforskerne opnår en større forståelse og viden om håndteringen af EU-borgerne og de medfølgende børn. Ifølge Haugland (1996) kan en faldgrube i forhold til samarbejdet være, at arbejdsopgaven bliver for kompliceret, til at samarbejdet fungerer. Besidder samarbejdsparterne ikke den nødvendige viden eller erfaring med håndtering af opgaven, ses det ifølge Haugland (1996) hensigtsmæssigt at begrænse

opgaven til mere håndterbare elementer og først over tid øge kompleksiteten, når alle besidder den nødvendige viden, der kræves for at håndtere opgaven. Her er tale om en underorganiseret grænseflade, der må ses som værende uklart defineret og helt enkelt for løs i koblingen (Antoft og Seemann 2002).

Analyse af gruppe to, styrker og svagheder og ønsker til det fremadrettede samarbejde

Medforskerne i gruppe to startede deres fremlæggelse, som gruppe fire, med at fortælle, hvordan proceduren i borgerservice er ved modtagelse af EU-borgere. Det ses at medforskerne i gruppe to er mere detaljeorienteret omkring, hvorledes EU-borgere modtages i borgerservice: Taler 2 fortæller følgende:

...” vi startede lige med at skitsere, hvordan en indrejse fungerer sådan i grove træk, og hvordan man bliver sygesikring tildelt ... når man kommer i borgerservice ... man viser ret meget dokumentation, og man har ret mange data allerede når de er indrejst, blandt andet på lejekontrakter, arbejdskontrakter, vielsespapirer og børn. Har man den der familien book, som de har i Tyskland, så er man ret klar over, hvem der er forældre og biologiske forældre, og om man er gift eller ej, og alt er dokumenteret med stempler fra officielle myndigheder. Så på det grundlag har man sådan ret meget styr på folk. Og så i forhold til sygesikringen der kunne man i gamle dage ... i vores system ... og vi tildelte læge ... så stemplede vi samtidig, om det var Danmark eller det land man kom fra, der var sygesikrings udgift ansvarligt... Men i dag er det Udbetaling Danmark, og det gør, at man selv ... de skal gå ind på Borger.DK og registrere sig med en masse data omkring deres helbred og andre ting, og den bliver sendt direkte til Udbetaling Danmark. Og det er den, der svarer til den manuelle S1 blanket”
... (Bilag 2, s.6-7)

Ovenstående tegner et billede af de oplysninger, der kommer ind i borgerservice, når en EU-borger møder op første gang. Medforskerne fortæller om de svagheder, de ser i forhold til den store mængde data, som borgerservice modtager, men som ikke nødvendigvis kommer videre ud til andre afdelinger heriblandt børn- og ungeafdelingen. Taler 3 siger følgende:

...”mangel på deling af de data og viden som kommer videre ind i de forskellige afdelinger...”... og ... ”uvidenhed om retningslinjer” (Bilag 2, s.17).

Taler 3 fortæller ligeledes:

...”Hvordan skal man, og hvad skal man... (Bilag 2, s.18)... så er vi handlingslammet i forhold til gældende lov... og det sidste er det, at fagsystemer ... ikke taler sammen” (Bilag 2, s, 17).

De svagheder som medforskerne i gruppe to fremhæver, kan tolkes som værende et brændpunkt omkring domæne- og relationskonflikt. Der er ikke en klarhed over, hvem gør hvad, og hvad gør afdelingerne indbyrdes, dette skaber frustration i grænsefladen imellem afdelingerne (Antoft og Seemann 2002). Medforskeren i borgerservice modtager store mængder data, der ikke videregives. Ifølge Haugland (1996) kræver et vellykket samarbejde blandt andet, at der investeres i produktionsudstyr, der kan tale sammen. Hvilket kan bidrage til, at der skabes en positiv gensidig afhængighed imellem samarbejdsparterne. Dette kræver vel og mærke, at det prioriteres. Gruppe to påpeger netop i et ønske til det fremadrettede samarbejde, at fagsystemer sættes op til at kunne arbejde sammen, dette kommer til udtryk på følgende måde. Taler 2 siger følgende:

...”de forskellige systemer kan opsættes til adviser for at gøre det nemmere at få oplysninger om de forskellige ting” (Bilag 3, s, 6).

Der spores en positiv vilje til at undersøge, hvorvidt det er muligt, at systemerne kan tale sammen, så samarbejdet bliver bedre fremadrettet. Medforskerne er indstillet på, at det skal lykkes, hvilket Haugland (1996) netop påpeger som værende et vigtigt element, hvis man vil opnå et langvarigt frugtbart samarbejde. Dette ses der netop et eksempel på, som Taler 2 i gruppe to fortæller:

”Vi er en lille kommune, så vi burde kunne lave nogle ret fede kommandoveje” (Bilag 2, s, 17).

Igen her ses der tegn på, at denne grænseflade er underorganiseret, men der ses ligeledes, det som Brown ville kalde en interorganisatorisk problemløsning, hvor der opstår en fælles interesse for at problemerne løses. Ved at finde alternative arbejdsgange der kan komme begge parter til gode, ses dette som et bidrag til, at opgaveløsningen på sigt bliver lettere og mindre konfliktfyldt, dette kan fremme den informationsstrøm der ønskes (Antoft og Seemann 2002).

De sidste to ønsker til det fremadrettede samarbejde omhandler bedre kendskab til lovgivningen og reglerne vedrørende GDPR på området. Taler 2 siger følgende:

... ”bedre kendskab til lovgivning og hvad må man og hvad må man ikke... tydelighed omkring GDPR, hvad må man der og hvad kan man” (Bilag 3, s. 6).

Det at medarbejderne ønsker at få et større fælles kendskab til lovgivning og GDPR-reglerne, kan ses som et vigtigt element i det fremadrettede samarbejde, idet der tilføres nye kompetencer. Kompetencer der bidrager til opgaveløsningen og en tættere gensidig afhængighed, hvilket Haugland (1996) ser som værende en succesfaktor, som der her er tale om, når man investerer i samarbejdet imellem afdelingerne.

Analyse af gruppe et, styrker og svagheder og ønsker til det fremadrettede samarbejde

De to medforskere i gruppe et startede deres fremlæggelse med at fortælle, at de ligesom de andre to grupper i deres gruppearbejde havde gennemgået, hvordan man sagsbehandler i borgerservice, når en EU-borger flytter til kommunen. De vælger dog ikke at uddybe dette yderligere ved fremlæggelsen. Som forsker har jeg reflekteret over, hvad der kan være årsagen til at medarbejderne fra børn- og ungeafdelingen ikke vælger at fortælle, hvad der er procedure hos dem, når de kommer i berøring med EU-børnene. Som forsker kan jeg have en hypotese om, at det simpelthen er for komplekst til, at de ikke kan beskrive de reelle arbejdsgange.

Medforskerne i gruppe et fortæller, at det eneste samarbejde de ser imellem børn- og underafdelingen og borgerservice er, når borgerservice ser, at der er et plejebarn med EU-borgeren der tilflytter. Taler 4 siger:

... ”det eneste samarbejde vi kunne se, det var, når der er plejebørn med ... ”vi fra børn og unge får besked, hvis der er plejebørn” ... (Bilag 2, s.18).

Medforskerne ser med andre ord udelukkende et samarbejde, hvis det af indrejsepapirerne fremgår, at der er plejebørn iblandt de medfølgende børn. Men samtidig fortæller medforskerne, at der ikke som sådan er et samarbejde. Taler 2 fortæller:

”Jamen, der er jo ikke noget samarbejde på den måde, fordi det skal vi jo have beskrevet” (Bilag 2, s. 18).

Medforskerne i gruppe et kommer ligeledes i deres fremlæggelse ind på, at børn- og ungeafdelingen ikke har kendskab til børn, medmindre de modtager en underretning. Med andre ord er børn- og ungeafdelingen afhængig af, at de modtager underretninger fra borgerservice, hvis de skal yde råd og vejledning eller støtte til et barn.

Et brændpunkt i grænsefladen imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice ses der ved som en uklarhed omkring arbejdsdeling og en domænekonflikt (Antoft og Seemann 2002).

Her ses med andre ord, at børn- og ungeafdelingen er afhængig af, at de modtager underretninger fra borgerservice, hvis de skal kunne hjælpe børnene. Her kan ses en ubalance i samarbejdet, hvor en faldgrube kan ses i, at der ikke er en gensidig afhængighed imellem afdelingerne, idet børn- og ungeafdelingen har brug for oplysninger fra borgerservice, mens borgerservice ikke nødvendigvis har brug for oplysninger fra børn- og ungeafdelingen. Der ses dog et ønske om, at samarbejdet styrkes, idet gruppe et påpeger, et ønske om at der rettes et blik på det fremadrettede samarbejde omkring underretninger. Taler 2 fortæller:

... ”hvornår må vi underrette og ... en afklaring af, hvornår kan vi bruge underretningen, når vi ser et eller andet ”... (Bilag 3, s, 1).

Her ses ligeledes en erkendelse hos medforskerne af, at netop målgruppen kræver en ekstra opmærksomhed. De siger følgende:

... ”at udenlandske børn kræver særlig opmærksomhed... og det skal der være en tydelig procedurebeskrivelse omkring” (Bilag 3, s, 1).

Dette ses som værende et ønske om, at der investeres i samarbejdet imellem afdelingerne. Haugland påpeger nødvendigheden i, at der investeres i tid og kompetencer, hvis samarbejdet skal drives fremad, er det nødvendigt at informations-flowet flyder bedre imellem afdelingerne (Haugland, 1996). Ved at investerer i samarbejdet knyttes samarbejdsrelationerne tættere sammen, dog er det vigtigt, at de enkelte afdelinger ser deres egne styrker ind i samarbejdet (Haugland, 1996). Med andre ord kan en styrke ses i, at borgerservice bliver bekendt med, at børn- og ungeafdelingen har brug for underretninger fra borgerservice, hvis de skal kunne hjælpe børnene.

Her ses et ønske fra medforskerne i gruppe et om, at ubalancen i samarbejdet sænkes ved at gennemføre nødvendige tilpasninger, der kan bidrage til et frugtbart samarbejde (Haugland, 1996). De ytrer ønske om følgende: Taler 2 siger:

” Og så systemafklaringen altså hvad kan DUBU f.eks., eller skal vi folde SAPA længere ud? Det er planen at SAPA skal foldes længere ud, men sådan at vi får en afklaring af hvad systemerne kan bidrage med” (Bilag 3, s, 1).

Her beskrives ligeledes et brændpunkt, der omhandler konflikt eller en uklarhed i arbejds-gange, hvilket ligeledes var et brændpunkt som medforskerne i gruppe to fremhævede.

Dette kan ligeledes ses som en forskel imellem de interne strukturer, hvor det er svært at kommunikerer imellem afdelingerne, idet systemerne ikke kan tale sammen (Antoft og Seemann 2002).

Medforskerne i gruppe et ønsker ligeledes, at der kommer en afklaring i forhold til, hvorvidt det er lovligt, ifølge GDPR-lovgivningen, at dele oplysninger imellem afdelingerne. De påpeger ligeledes en usikkerhed omkring, hvorvidt kommunen skal betragtes som enhedsforvaltning, når der er tale om GDPR.

Taler 2 siger: ... ”Altså en afdækning af det, fordi vi er en enhedsforvaltning der må udveksle oplysninger på tværs, men gør GDPR reglerne alligevel noget”... (Bilag 3, s.1). En succesfaktor der ses omkring ovenstående, er at medarbejderne ønsker, at det fremadrettede samarbejde kommer til at fungere bedre. Dette igennem it-systemer der kan tale sammen og bedre arbejdsgangbeskrivelser. Haugland (1996) påpeger netop vigtigheden i, at samarbejdet italesættes og prioriteres, og ikke mindst at samarbejdsparterne bidrager med komplementerende kompetencer ind i opgaven, hvis der ønskes et bæredygtigt samarbejde. Taler 9 siger følgende:

”Vi vil gerne gøre noget ved det ... vi trækker på samme hammel så, og det er et plus ... at vi er en lille kommune (Bilag 2, s, 20).

Her ses en vilje til, at tingene skal ændres. Dette kan ligeledes tolkes som, at der er en tillid imellem medforskerne, hvor samarbejdet netop gennem en hensyntagen til modpartens interesser kan forbedres (Haugland, 1996).

Medforskerne påpeger, at de mangler viden og ikke mindst ressourcer til at løfte opgaven. Medforskerne ønsker, at der ansættes en jurist, der kan bidrage med viden ind i samarbejdet, idet de er i tvivl om, hvordan de skal løse opgaven omkring EU-borgerne.

”Der står jurist, det er fordi, der er den igen, viden om lovgivningen ... vi har ikke en, der har et overblik over det, eller har ressourcer til at skabe sig et overblik over hverken den danske eller den udenlandske lovgivning” (Bilag 2, s, 20)...” at vi er en lille kommune ... Kan også være minus rent ressourcemæssigt” (Bilag 2, s, 20).

Her ses det, at medforskerne taler ind i en faldgrube, der handler om, at opgaven er kompleks, hvor medforskerne mangler viden om, hvordan de indbyrdes skal løse opgaven, idet de ikke er bekendt med gældende lovgivning, eller hvorledes it-systemerne kan tale sammen, hvilket ifølge Haugland (1996) kan skabe problemer. Haugland (1996) påpeger vigtigheden i, at man stille og roligt øger samarbejdet ved, at man starter med mindre

komplekse opgaver, hvorefter kompleksiteten kan øges, i takt med at man tilegner sig færdigheder og erfaringer. Dette kan bidrage til, at de fælles samarbejdsproblemer løses.

Analyse af gruppe tre, styrker og svagheder og ønsker til det fremadrettede samarbejde

De to medforskere i gruppe tre startede deres fremlæggelse med at fortælle, at de i deres gruppearbejde har talt om, hvordan borgerservice håndterer sagsbehandlingen, når de modtager EU-borgere. De fortalte, at de modtager EU-borgeren, når de har en gyldig opholdstilladelse. Medforskerne fortalte ligeledes, at de oplever en usikkerhed i, hvad de skal gøre ved de observationer, de har i borgerservice. Observationer som de ikke nødvendigvis oplever, at de har de nødvendige kvalifikationer til at validerer. Dette omhandler, hvorvidt et barn kunne have brug for støtte fra børn- og ungeafdelingen, hvilket de oplever er en svaghed i samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Taler 2 fortæller følgende:

”Ved fremmøde ved vi ikke, om de har brug for støtte ... i borgerservice”...
det er ikke sådanne kompetencer vi har ” (Bilag nr. 2 s, 23).

Taler 2 siger ligeledes:

...”vi snakkede også om, om man kunne, altså ude i borgerservice, observere et eller andet ... Altså det er jo ikke vores domæne, men hvis der er et eller andet med et barn, hvordan at man måske kunne give det videre ... hvis man kunne se et fysisk handicap? Det er jo ikke alt man kan se ...
(Bilag 2, s. 21).

Medforskerne i gruppe tre påpeger her, at borgerservice ikke nødvendigvis besidder de samme kompetencer som børn- og ungeafdelingen ind i den opgave, som de er fælles om at løfte. Her ses et brændpunkt i form af forskellige kompetencer, som ikke nødvendigvis er negativt, idet de to afdelinger meget gerne skulle komplementere hinanden. Hvilket dog ikke sker, idet grænsefladen er underorganiseret, og medforskerne ikke ved hvorledes de skal samarbejde (Antoft og Seemann 2002). Umiddelbart kan man sige, at disse to afdelinger helt naturligt ikke har fælles kompetencer, idet de løser forskellige opgaver. Dog må det forventes, at der er et minimum af kendskab, selvom der ses beklagelse fra medforskeren, der omhandler manglende viden om hvilket tegn, der kan indikere, at et barn har brug for hjælp og støtte.

Dette kan ses som en tilbagetrækning i forhold til samarbejdet, og kan betegnes som værende en interorganisatorisk isolation, idet medforskerne i borgerservice tilbageholder

information. Der ses en bevidsthed om eller en erkendelse af, at samarbejdet ikke er optimalt. Ingen gør dog noget ved det, hvilket ifølge Antoft og Seemann (2002) groft sagt, kan tolkes som en ”enig slendrian”.

Medforskeren fra børn- og underafdelingen i gruppe tre påpeger vigtigheden i, at de modtager de oplysninger, der gør at de kan handle, samtidig med at der spores, at de resignerer over, at de jo ikke kan eller skal vide alt.

Taler 2 i gruppe tre siger samtidig følgende:

...”vi som børn og unge skal jo have de informationer ... på de børn, der har brug for hjælp og støtte. Vi skal jo ikke have viden på alle andre børn, så ... det der med hvor går grænsen? ... Det kunne jo være fedt at vi kunne få en blanket om, hvem der er flyttet hertil, og har de brug for hjælp? Men det kommer jo reelt ikke os ved, hvis der ikke er noget brug for hjælp og støtte, så må man jo flytte imellem lande, som man jo vil ... afhængig af arbejdet” ... (Bilag 2, s. 21).

Elementer for et godt samarbejde ses ifølge Haugland (1996) ved at parterne, der skal samarbejde har de relevante kompetencer, hvilket mindsker usikkerheden i samarbejdet. Dette vil sige, hvis borgerservice havde nogle generelle færdigheder i at vurdere, om der kunne være behov for støtte og hjælp fra børn- og underafdelingen, ville dette bidrage til at mindske usikkerheden i, hvornår der skal sendes en underretning til børn- og ungeafdelingen.

Medforskerne i gruppe tre fortæller ligeledes, at de besidder en bekymring for, hvorvidt de modtager den refusion (BEK nr. 564 af 29/04 2015), der kan søges om imellem medlemsstaterne af EU.

...”Vores bekymringer har gået lidt på, om man får refunderet på det, der egentlig kan gives refusion på. Fordi jeg ved ikke, om vi skal snakke gamle dage. Jeg synes i hvert fald, at der var der meget mellemkommunalt og alt muligt, hvor jeg godt kunne være nervøs for i dag. Er der noget, der glipper?” (Bilag nr. 2 s, 23).

Medforskerne i gruppe tre har som flere af de andre grupper også klare ønsker til det fremadrettede samarbejde. De ønsker en afklaring af, hvorvidt systemerne kan tale sammen, så der kan sendes besked via systemerne fra borgerservice til børn- og ungeafdelingen.

Medforskerne i gruppe tre siger følgende:

”...vi har også skrevet GDPR, der også skal undersøges og så om refusionsreglerne, og at vi får noget mere kendskab til det. Ja og lovgivningen”... (Bilag 3, s. 2).

Medforskeren kalder på klare og tydeligere arbejdsgange. Haugland (1996) påpeger netop vigtigheden i, at man bedriver en fornuftig ledelse, organisering og ikke mindst styring. Altså elementer som gode alliancer, større investeringer i samarbejdsrelationerne og at medarbejderne får de rette kompetencer til at løfte kerneopgaven, ses at kunne bidrage til at mindske usikkerheden i samarbejdet (Haugland, 1996).

Opsamling på analysen

Som forsker vælger jeg nu at samle op på informationerne i analysen, dette med henblik på at skabe et overblik over de udsagn, der er præsenteret i analysen. Jeg forlader den enkelte gruppe, og samler udsagnene og teorien i fem følgende punkter:

De dominerende brændpunkter (Antoft og Seemann 2002).

De to dominerende brændpunkter i grænsefladen imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice er, dels en usikkerhed omkring hvem der gør hvad, hvilket er en domænekonflikt, og desuden en uklarhed omkring arbejdsgange og arbejdsfordeling (Antoft og Seemann 2002).

Underorganiserede grænseflader ifølge Brown (Antoft og Seemann 2002).

Grænsefladerne i samarbejdet ses underorganiseret, fordi der er en for svag kobling imellem afdelingerne. En interorganisatorisk isolation ses at komme til udtryk igennem tilbagetrækning. Sat på spidsen kan dette tolkes som værende en enig slendrian (Antoft og Seemann 2002).

Det spores at medforskerne taler godt om hinanden, og der ses vilje til at samarbejdet fremadrettet skal lykkes, dette kan ifølge Haugland (1996) ses som en relationsspecifik investeringsvilje.

Succesfaktorer og faldgruber (Haugland, 1996)

Succesfaktorer og faldgruber i samarbejdet er indsat i nedenstående to kolonner.

Succesfaktorer	Faldgruber
Der ses iblandt medforskerne en vilje til at det fremadrettede samarbejde skal fungere, hvilket kan ses som en relationsspecifik investering Haugland (1996).	Der ses ikke en positiv gensidig afhængighed imellem afdelingerne, hvilket ifølge Haugland (1996) kan give udfordringer i samarbejdet.

Der er et ønske fra medforskerne om, at der udarbejdes en ordentlig procedure for, hvorledes de skal håndtere målgruppen EU-borgere og deres medfølgende børn. Dette ses som en start på et samarbejde der kan øges. Det er ifølge Haugland (1996) en god idé at starte i det små og derefter øge samarbejdet stille og roligt.	Medforskerne kalder på mere viden om målgruppen. Det at medarbejderne ikke besidder den nødvendige viden om målgruppen, kan ses som faldgrube, idet samarbejdet bliver for kompliceret, til at samarbejdet fungerer. Besidder samarbejdsparterne ikke den nødvendige viden eller erfaring til at håndtere opgaven, ses det ifølge Haugland (1996) hensigtsmæssigt at begrænse opgaven til mere håndterbare elementer og først over tid øge kompleksiteten, når alle besidder den nødvendige viden, det kræver at håndtere opgaven.
Medforskerne er indstillet på, at samarbejde skal lykkes, hvilket Haugland (1996) netop påpeger som værende et vigtigt element, hvis man vil opnå et langvarigt frugtbart samarbejde.	Medforskerne påpeger, at deres it-systemer ikke taler sammen. I følge Haugland (1996) kræver et vellykket samarbejde blandt andet, at der investeres i produktionsudstyr, der kan tale sammen. Hvilket kan bidrage til, at der skabes en positiv gensidig afhængighed imellem samarbejdsparterne, men dette kræver vel og mærke at det prioriteres.
Der ses fra medforskerne et ønske om, at der investeres i samarbejdet imellem afdelingerne. Haugland påpeger nødvendigheden i, at der investeres i tid og kompetencer, hvis samarbejdet skal drives fremad. Det er nødvendigt, at informations-flowet flyder bedre imellem afdelingerne (Haugland, 1996). Ved at investere i samarbejde knyttes samarbejdsrelationerne tættere sammen, dog er det vigtigt, at de enkelte afdelinger ser deres egne styrker ind i samarbejdet (Haugland, 1996).	Børn- og ungeafdelingen er afhængig af, at de modtager underretninger fra borgerservice, hvis de skal kunne hjælpe børnene. Her kan ses en ubalance i samarbejdet, hvor en faldgrube kan ses i, at der ikke er en gensidig afhængighed imellem afdelingerne, idet børn- og ungeafdelingen har brug fra oplysninger fra borgerservice, men borgerservice har ikke nødvendigvis brug for oplysninger fra børn- og ungeafdelingen (Haugland, 1996).

Ønsker til det fremadrettede samarbejde

Medforskerne er meget klare omkring deres ønsker til det fremadrettede samarbejde. Herunder kommer en gengivelse af deres ønsker. Nogle af grupperne siger det samme, men her nævnes ønskerne kun en gang.

- At fagsystemerne i de to afdelinger kan tale sammen igennem adviser, således at borgerservice kan sende et advis til børn- og ungeafdelingen, når et barn kræver særlig opmærksomhed.
- Tydelige kommandoveje og procesbeskrivelser der kan skabe overblik over de enkelte sagsskridt og samarbejdet imellem afdelingerne.
- Kendskab til gældende lovgivning på området, hvad må man, hvad kan man.
- Afklaring af hvilke regler der er i henhold til enhedsforvaltning og GDPR-reglerne, når oplysninger sendes fra en afdeling til en anden.
- En afklaring af hvornår der kan eller skal underrettes til børn- og ungeafdelingen.
- Ansættelse af en jurist der har overblikket over lovgivningen på området.
- At der oprettes erfagrupper med kommuner i grænselandet, dette som en vidensdeling imellem kommunerne.
- At der kommer en afklaring af refusionsreglerne, og hvorledes der indhentes refusion.

Ø- samfundet

Ærø er et lille samfund, hvilket bevirker at medarbejderne i Ærø Kommune unægtelig vil modtage viden, der ikke altid kommer ind via de officielle kanaler. Dette kan ses som en helt specifik form for lokal koordination, en tavs viden, en lokal erfaring, der regulerer handling og adfærd i sagsbehandlingen hos medarbejderne. Det kan ses som limen, der holder en organisationen sammen, når der er tale om at organisationen er underorganiseret (Seemann og Antoft, 2002).

Konklusion

Problemformuleringen i denne masterafhandling er som følgende:

Hvilke oplevelser har medarbejderne i børn- og ungeafdelingen og borgerservice omkring deres indbyrdes samarbejde ved håndtering af EU-borgere, der medbringer børn?

- Hvorledes ses der vidensdeling imellem parterne?
- Hvilke erfaringer og oplevelser præsenterer de involverede parter omkring det eksisterende samarbejde imellem de to afdelinger?
- Hvilke ønsker har de involverede parter til det fremadrettede samarbejde?

Konklusionen på ovenstående problemformulering besvares herunder med afsæt i hjælpespørgsmålene.

Vidensdeling

I analysen ses der en vidensdeling idet medforskerne fra borgerservice i fremlæggelsen af deres gruppearbejde, vælger at beskrive deres interne arbejdsgange meget detaljeret. Ved fremlæggelsen giver medforskerne ligeledes udtryk for de styrker og svagheder de oplever i samarbejdet imellem afdelingerne, og ikke mindst deres ønsker til det fremadrettede samarbejde. Dette ses som en vidensdeling.

Erfaringer og oplevelse med det eksisterende samarbejde

Medforskerne står med en oplevelse af, at der reelt ikke er et samarbejde imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Der ses konflikter i grænsefladen imellem afdelingerne grundet et underorganiseret samarbejde.

Der mangler viden om lovgivning på området, og der mangler viden om, hvorledes de enkelte fagsystemer kan tale sammen, og medforskerne oplever, at der ikke eksistere procesbeskrivelser, der kan hjælpe dem i at navigere i opgaverne. Medforskerne beskriver uklarhed omkring, hvem der gør hvad, og hvem i børn- og ungeafdelingen der skal modtage oplysninger, hvis borgerservice skal sende oplysninger, og hvorledes de skal sende disse oplysninger vedrørende et barn. Der er usikkerhed omkring brugen af underretninger og regler om GDPR, og hvorvidt de to afdelinger kan betragtes som en enhedsforvaltning. Medforskerne er enige om, at der er en god dialog og gensidig respekt imellem afdelingerne, men der ses ikke et fungerende samarbejde på trods af, at det er en lille kommune, hvor alle medforskerne kender hinanden, og der ikke er langt fra den ene afdeling til den anden. Der er en stor vilje til at samarbejdet forbedres, og medforskerne ser deltagelsen i fokusgruppeinterviewet som et tegn på, at de ønsker forandring.

Ønsker til det fremadrettede samarbejde.

Medarbejderne har nogle helt klare ønsker til det fremadrettede samarbejde imellem afdelingerne. De ønsker tydelige kommandoveje og procesbeskrivelser, der kan skabe overblik over de enkelte sagsskridt og samarbejdet imellem afdelingerne. Desuden ønsker de, at fagsystemerne i de to afdelinger kan kommunikere indbyrdes igennem advis, hvor borgerservice kan sende en avis til børn- og ungeafdelingen, når et barn kræver særlig opmærksomhed. De ønsker ligeledes, en afklaring af hvilket regler der er i henhold til enhedsforvaltning og GDPR-reglerne omkring oplysninger, der sendes fra en afdeling til en anden. Desuden en afklaring af hvornår man kan eller skal underrette til børn- og

ungeafdelingen, og hvad der er gældende EU- lovgivning på området. De ser ligeledes et behov for, at der ansættes en jurist, der kan bidrage til at opnå et overblik over lovgivningen på området, og ikke mindst støtte medarbejderne i denne komplekse opgave. Erfaringsgrupper imellem de kommuner der ligger i grænselandet til Tyskland med henblik på, at der udveksles erfaringer og vidensdeling omkring sagsbehandlingen af EU-borgere, ses ligeledes som værende et ønske. Til sidst er der et ønske om at det afklares, hvorledes refusionsreglerne tolkes, og hvorledes der indhentes refusion (BEK nr. 564 af 29/04 2015).

Perspektivering

I denne perspektivering vil jeg se lidt fremad, men her i starten finder jeg det relevant at fremhæve andre områder, der ligeledes ses underorganiseret, og derved kræver en opmærksomhed fremadrettet. Denne masterafhandling har udelukkende haft sit omdrejningspunkt omkring samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice, men idet jeg som forsker har beskæftiget mig med området, har der vist sig et billede af, at flere grænseflader i samarbejdet mellem børn- og ungeafdelingen og andre afdelinger, ligeledes er underorganiseret. Det har været vigtigt for mig som forsker at være tro imod mine medforskere fra begge afdelinger, derfor har jeg valgt ikke at blande andre samarbejdsflader ind i analysen. Men medforskerne i fokusgruppeinterviewet påpeger tre andre grænseflader, der ligeledes ses underorganiseret, hvor medforskerne ligeledes kommer i tvivl om, hvad der er gældende ret, og hvorledes opgaven skal løses. Dette ses i grænsefladen imellem den lokale friskole og børn- og ungeafdelingen og imellem kommuneskolen og børn- og ungeafdelingen, og den sidste er i grænsefladen til løn og økonomiafdelingen i Ærø Kommune netop omkring EU-børnene. En medforsker siger følgende:

...”er børn i vanskeligheder, eller hvis de ansøger om hjemmeundervisning. Det er jo typisk der, vi kommer ind i billedet ... der er selvfølgelig alle de andre samarbejdspartnere, PPR(pædagogisk psykolog rådgivning) er jo typisk ind over, hvis det er børn med udfordringer, eller det kan være SSP, diverse konsulenter, for eksempel DSA, altså dansk som andetsprogs vejleder, eller som du selv nævnte fysioterapeuter... så sagde vi løn og økonomiafdelingen, men vi var alligevel lidt i tvivl, hvis der er noget refusion, at man kunne få på en eller anden måde ... men det er jo

der, hvor vi har en svaghed, tænker vi, så vi ved ikke engang om vi gør det rigtigt ... (Bilag 2, s. 3-4),

Hele problematikken omkring indhentelse af refusion fra et andet EU-land, ses ligeledes underorganiseret, med det kendskab vi i børn- og ungeafdelingen har nu, bliver der helt enkelt ikke indhentes refusion jf. (BEK nr. 564 af 29/04 2015). Det handler for mig som forsker i denne masterafhandlings perspektivering ikke om at påpege fejl og mangel. Når jeg ser tilbage på den proces, der har været i dette aktionsforskningsforsøg, har det været i forhold til samarbejdet med en enkelt afdeling, men det står ret klart, at jeg som forsker har ramt ned i et område, der er underorganiseret. Det er selvfølgelig en udfordring, som det fremadrettet ses hensigtsmæssigt, at børn- og ungeafdelingens ledelse og medarbejdere arbejder videre med. Der har efter fokusgruppeinterviewet været afholdt et møde imellem børn- og ungeafdelingen og den kommunale skole, hvilket ses som en afledt effekt af denne masterafhandling. Mødet er afholdt på samme måde som fokusgruppeinterviewet. Man har først set på det, der ikke fungerer, hvilket ses som første loop i aktionsforskningscirklen. I næste loop havde man fokus på ønsker til det videre samarbejde (Frimann og Hersted (2023)). Dette viser, at der iblandt ledere og medarbejdere er en vilje til at rette en opmærksomhed på målgruppen. Ved mødet er der i fællesskab udarbejdet en procedure for håndtering af ansøgninger om hjemmeskoling og det efterfølgende tilsyn. Tanken er at procedurebeskrivelsen skal danne grundlag for samarbejdet imellem skolerne og børn- og ungeafdelingen. Beskrivelse skal fremadrettet ligge på Ærø Kommunes hjemmeside:

Procedurer:

- ”Familien udfylder anmeldelse af hjemmeundervisning – vi skal have lavet nyt skema til kommunens hjemmeside (Lisette P. – med afsæt skema fra Svendborg kommune).
- BU giver besked til Marstal skole om ønsket om hjemmeundervisning
- Familien med børn indkaldes til formøde i BU med BU-chef, skoleleder og skolens tilsynsførende, hvor vi er i dialog om baggrunden for ønsket, viden om familien, krav om hjemmeundervisning skitseres, fremtidige planer drøftes mv. som afsæt for godkendelse – foretages af BU-chef

- Når godkendelsen foreligger, vil der være mulighed for at forældrene kan få en vejledningssamtale, hvor materialer kan udleveres og undervisningsplan kan drøftes.
For udenlandske familier præciseres det, at der skal foregå undervisning på dansk
- Den tilsynsførende fra skolen har tilsyn med hjemmeundervisningen en gang årligt og vurderer, om undervisningen fungerer, som det skal/for-svarligt.
- Lov om testning: Hvis barnet ikke kan beskrives fagligt, stilles krav om testning af barnet for at sikre at undervisningen står mål med folkesko-lens undervisning” (Bilag nr. 7, s.2).

Ovenstående ses som en procedurebeskrivelse, der er udarbejdet i fællesskab mellem le-derne og medarbejderne på området. Det ses hensigtsmæssigt, at en lignende beskrivelse udarbejdes for samarbejdet imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Medfor-skerne i denne masterafhandling har nogle helt specifikke ønsker til det fremadrettede samarbejde imellem de to afdelinger. Overordnet er der tale om, at der skal ske en orga-nisationsændring. Med tanke på at ledelse og medarbejdere i fællesskab har et foran-dringsønske, kan man lade sig inspirere af i Jody Hoffer Gittells (2020) teori om relationel koordinering. Gittells (2020) relationsmodel for denne organisationsændring har sit om-drejningspunkt omkring relation, arbejdsproces og struktur, hvilket hun anser hun nød-vendigt, hvis man som organisation ønsker en positiv og varig organisationsændring. Re-lationelle interventioner sætter medforskerne i stand til at se sig selv og deres rolle ind i organisationen. Det at der er afholdt fokusgruppeinterview, kan ses som et frirum, hvor medforskerne har fået mulighed for at identificerer fælles mål og fælles viden om EU-børnene (Gittell, 2020), hvorigennem der kan skabes en gensidig respekt imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice. Det er ifølge Gittell (2020) ikke nok, at der er fokus på det relationelle for at foretage ændringer. Dette kræver ligeledes, at medforskerne er i stand til at vurdere den aktuelle tilstand, hvilket kan ses som den proces, de har gennem-gået igennem beskrivelse af svagheder og styrker, og ikke mindst ønsker. Gittell (2020) påpeger netop nødvendigheden i, at medforskerne kan visualisere det arbejde de er opta-get af, og identificere de muligheder der er for at forny arbejdsgangene med henblik på at ændre til den ønskede tilstand. Risikoen for at der ikke sker ændringer i samarbejdet, er

stor hvis ledelsen ikke vælger at efterkomme nogle af de ønsker de har ytret. For eksempel en afklaring af hvorvidt it-systemerne kan tale sammen. Ovenstående to elementer i Gittells teori om relationel koordinering ses tilstede, derfor må det fremadrettede fokus være på de strukturelle arbejdsgange. Hvis der skal ske en organisationsændring, er strukturelle interventioner vigtige, idet de understøtter den relationelle del i samarbejdet (Gittell, 2020) omkring EU-borgere, der medbringer børn med henblik på, at vi i børn- og ungeafdelingen kan opretholde vores tilsynsforpligtigelse, og tilbyde disse børn, der har behov for hjælp, den rette støtte jf. Barnets Lov.

Kildehenvisning

- Breidahl, K. og Seemann, J. (2009). Jobcentret som flerarmet julenisse – tegneøvelser som dynamo og diagnostik værktøj i organisationsanalyser. Tidsskrift for arbejdsliv. Årg. 11 Nr.4 (2009).
- Egholm, L. (2014). Videnskabsteori, perspektiver på organisationer og samfund. Forfatterne og Hans Reitzels forlag. 1.udgave, 1.oplag.
- Frimann, S. og Hersted, L. (2023). Lederen som aktionsforsker. Forfatterne og Samfunds litteratur. 1.udgave. 2. oplag 2023.
- Fuglsang, L., Olsen, P. B og Rasborg, K. (RED) (2014). Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, på tværs af fagkulturer og paradigmer. Samfundslitteratur. 3.udg., 2 oplag.
- Gittell, J. H. (2020). Relationers betydning for høj effektivitet, Styring ved relationel koordinering. Jody Hoffer Gittell og Dansk Psykologisk Forlag A/S. 1. udgave, 2.oplag.
- Haugland, S. A. (1996). *Samarbeid, alliancer og nettverk. Kapitel 10. Suksessfaktorer og fallgruver*. Universitetsforlaget. 2.Utgave.
- Ingemann, J.H., Kjeldsen, L., Nørup, I. og Rasmussen, S. (2022) Kvalitative undersøgelser i praksis. Viden om mennesker og samfund. Forfatterne og Samfunds litteratur. 2. udgave.
- Juul Kristensen, C og Azhar Hussain, M. (2019). Metode i samfundsvidenskaberne. Forfatterne og Samfundslitteratur. Udgave 2.
- Kvale og Brinkmann (2015), Interview det kvalitative forskningsinterview som håndværk. Hans Reitzels Forlag, København. 3.udgave, 1. oplag.
- Seemann, J. og Antoft, R. (2002). Shared Care. Samspil og konflikt mellem kommuner, praksislæge og sygehus. Aalborg Kommunes Demensudredningsmodel i praksis. CBS COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL

https://www.europarl.europa.eu/erpl-app-public/factsheets/pdf/da/FTU_2.1.5.pdf

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område”.

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/564>

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/83>

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/skolen-i-tyskland-var-streng-nu-er-katharina-flyttet-til-danmark-hjemmeskole-sin>

<https://graenseforeningen.dk/magasinet-graensen-nr-1-januar-2022/flere-tyskere-flytter-til-soenderjylland>

<https://graenseforeningen.dk/nyheder/markant-flere-flytter-fra-tyskland-til-soenderjylland>

BILAG:

Bilag nr. 1. EU-borgere, og deres medfølgende familiemedlemmer, i henhold til den frie bevægelighed. Anya Østergaard Hansen, studienummer 20221426.

Bilag nr. 2. Fokusgruppe interview vedr. EU-Borgerne Bilag 2.

Det nuværende samarbejde imellem børn- og ungeafdelingen og borgerservice.

Bilag nr. 3. Fokusgruppe interview vedr. EU-Borgerne Bilag 3

Ønsker til det fremadrettede samarbejde imellem børn- og ungeafdelingen borgerservice.

Bilag nr. 4. Tegninger af de fire gruppers samarbejde, fra fokusgruppe interview.

Bilag nr. 5 Indkaldelse til Fokusgruppe interview, 24/4-2024.

Bilag nr. 6. Folketal den 1. i kvartalet efter statsborgerskab, køn, område, tid og alder, 27-5-2024 Danmarks Statistik.

Bilag nr. 7. Procedure for hjemmeundervisning 16 maj 2024.

Bilag nr. 8. Samtykkeerklæring